

**VILHELMINA
KOMMUN**
VUALTJEREN TJËLTE

Serviceplan

Kommersiell serviceplan för Vilhelmina kommun 2018-2020

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum: 2019-12-16

För revidering ansvarar: Utvecklingsenheten, Näringslivskontoret

Innehåll

I.	Inledning	2
II.	Syfte och mål	2
	Övergripande mål.....	2
	Mål för kommunen	2
	Delmål.....	2
III.	Bakgrund	3
	Regionalt serviceprogram för Västerbotten, 2014-2018	3
IV.	Service	3
	Statlig service.....	3
	Regional service	4
	Kommunal service	4
	Kommersiell service.....	4
V.	Begrepp och definitioner	5
VI.	Lägesbeskrivning	7
VII.	Syfte och mål	Fel! Bokmärket är inte definierat.
	Övergripande mål.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
	Mål för kommunen	Fel! Bokmärket är inte definierat.
	Delmål.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
VIII.	Åtgärder	10
	Kunskap om stöd	10
	Handläggning och stöd för hemsändningsbidrag.....	11
	Matkassar och system för hantering av dessa samt andra digitala lösningar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
	Minskad klimatpåverkan genom samordning av transporter	Fel! Bokmärket är inte definierat.
	Inventering av miljöskulder för drivmedelsanläggningar som ägs av enskilda näringsidkare ..	Fel! Bokmärket är inte definierat.
IX.	Kommunens interna arbete	11
X.	Planering, genomförande och utvärdering	13
	Ansvar och kostnader	13
	Årlig sammanfattning och redovisning.....	13
	Revidering.....	13

Inledning

Den lokala serviceplanens syfte är att servicetillgängligheten vägs in i kommunens långsiktiga och strategiska planering. Planen ska även nyttjas som ett verktyg för att öka handlingsberedskapen i servicefrågor och vara handledande i stödinsatser.

Denna serviceplan är kopplad till det regionala serviceprogrammet för Västerbottens län, kommunens översiktsplan samt andra kommunala strategier och planer som näringslivs- och besöksnärlingsprogram, bredbandstrategi mfl.

Syfte och mål

Serviceplanen ska leda till ett ökat engagemang, förståelse och kunskap kring service som en del av kommunens arbete med näringslivs- och landsbygdsutveckling. Vilket bland annat medför att servicens funktioner konkret vägs in i kommunernas långsiktiga och strategiska planering. Planen ska även vara ett verktyg för att öka handlingsberedskapen i servicefrågor.

Övergripande mål

Serviceplanen ska vara såväl ett verktyg för kommunen som för andra myndigheter, organisationer och företag i syfte att samla resurser och insatser mot det gemensamma målet – en god servicenivå i länet. Målet är att kvinnor och män, oavsett etnicitet och ålder, ska ha likvärdig tillgång till dagligvaror och drivmedel. Planen ska vara ett styrande dokument i syfte att samla resurser och insatser för att uppnå detta mål om en god servicetillgänglighet i länet samt vara vägledande för användandet av stödet till kommersiell service.

Mål för kommunen

Vilhelmina kommun ska säkerställa att hela kommunen, speciellt gles- och landsbygd, har tillgång till god service inom rimliga avstånd. Målsättningen är att servicenivån ska bidra till att fler människor kan bo kvar och verka i kommunen, att den skapar attraktiva boende- och näringslivsmiljöer med möjlighet att starta upp och driva företag. Vidare att fler människor och verksamheter flyttar in men också attraherar fler att besöka vår kommun.

Delmål

- Säkerställa att nödvändig service finns i utpekade serviceorter.
- Utveckla servicenoderna Saxnäs och Dikanäs, samt servicepunkterna Kittelfjäll, Klimpfjäll, Stalon, Nästansjö och Lomsjökullen med omland.
- Vidareutveckla redan befintliga servicepunkter och utveckla nya i de områden där servicen utvecklas och eventuellt nya verksamheter startas.

Bakgrund

En försämrad servicetillgång för kommunmedborgare och för näringslivet i kommunen påverkar de lokala förutsättningarna för tillväxt. Tillgänglighet till service är viktigt för att ta tillvara tillväxtpotentialen i hela länet. För att säkerställa tillväxt på landsbygden är det viktigt att det finns strategier för både offentlig och kommersiell service. Framtida behov och utmaningar på framförallt landsbygden kommer att kräva fortsatta insatser inom serviceområdet bl.a. genom olika insatser för att stärka butiker och drivmedelsstationer med strategisk betydelse för varuförsörjningen.

I en kommun som Vilhelmina där besöksnäringen står för en betydande del av ekonomin ska den lokala servicen inte bara motsvara medborgarnas krav utan är också en viktig faktor för att uppfattas som en attraktiv ort att besöka eller flytta till. Butiken i byn är ett nav, inte enbart för de tillhandahåller livsmedel och drivmedel utan även som mötesplats för de som bor i området, som en plats där man som besökare kan få viktig information och en plats där både lokalbefolkning och besökare sammanstrålar på ett naturligt sätt.

Regionalt serviceprogram för Västerbotten, 2014-2020

Innehållet i det regionala programmet har utarbetats och förankrats i det breda regionala partnerskapet under ledning av Region Västerbotten som har huvudmannaskap och med företrädare från samtliga kommuners näringslivs- och/eller utvecklingsavdelningar i Västerbotten. Det regionala serviceprogrammets partnerskap identifierar och genomför även överenskomna insatser. Identifiering och planering av programmets insatser utförs årsvis vid gemensamma träffar som arrangeras av huvudmannaskapet.

Det övergripande målet med länets regionala serviceprogram är att skapa förutsättningar för människor och företag att bo och verka i alla delar av länet genom att främja en tillfredsställande servicenivå utifrån realistiska förutsättningar och inom rimliga avstånd. Programmet ligger till grund för hantering av stöd för kommersiell service. Det regionala serviceprogrammet har kopplingar till andra program för regional tillväxt.

Kommunerna är viktiga aktörer för servicefrågorna dels genom att de är huvudmän för flera servicefunktioner, att de arbetar med näringslivsutveckling och dels genom deras ansvar för den fysiska planeringen i den egna kommunen.

Service

Offentlig service delas in i statlig, regional och kommunal service. Serviceplanen ska belysa och ta hänsyn till sambandet mellan offentlig, kommersiell och ideell service.

Statlig service

Den statliga servicen omfattas av bland annat tillgång till Polis, Försäkringskassa, Arbetsförmedling samt statliga myndigheter och verk som exempelvis Länsstyrelsen, Tillväxtverket, Skattemyndigheten Trafikverket m.fl.

Regional service

Det regionala utvecklingsansvaret i Västerbottens län har Region Västerbotten. De arbetar med fokusområden som regional utvecklingsplanering, näringsliv och företagande, turism (Västerbottensturism), energi, miljö och klimat, kompetensförsörjning och utbildning, transportinfrastruktur och kommunikationer, IT-infrastruktur och tillämpningar (IT Västerbotten), förnyelse av samhällsservice, internationellt engagemang och EU-arbete samt regional kulturutveckling.

Länsstyrelsen i Västerbotten verkar som en regional del av den svenska statsförvaltningen. Myndigheten har uppdraget att verka för att nationella mål får genomslag i länet, att samordna olika samhällsintressen, och att följa och till regeringen rapportera tillståndet i länet. Länsstyrelsens uppgifter omfattar bland annat regional tillväxt, landsbygdsfrågor, samhällsplanering, natur- och miljövård, klimat- och energifrågor och krisberedskap.

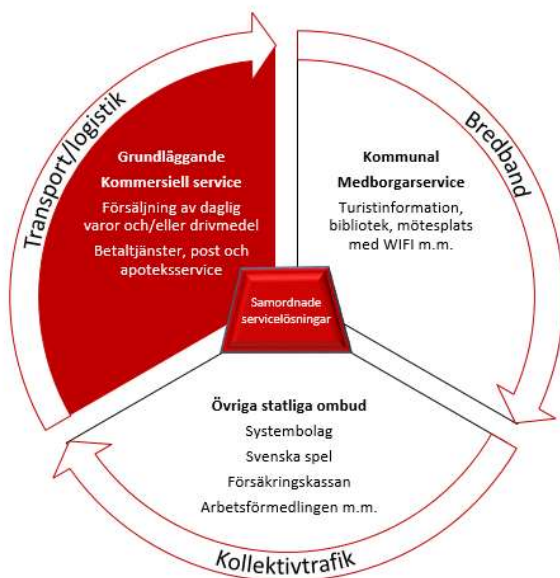
Kommunal service

I den kommunala servicen ingår många verksamheter som både är lagstadgade och frivilliga. Det vi vanligtvis tänker på när vi menar kommunal service är tillgång till skola/förskola, äldreomsorg, bibliotek, räddningstjänst, bostads-, bygg- och fastighetsärenden, planärenden, vatten och avlopp, avfall och återvinning, miljö och hälsoskyddsärenden, energiförsörjning, bredband, service till näringslivet, kultur och fritid.

Kommersiell service

Utgångspunkten i denna plan är hur kommunen strategiskt ska säkerställa hur man ska ombesörja grundläggande kommersiell service på landsbygden samt annan viss offentlig service som lämpligen kan samordnas med kommersiell service. Exempel på offentlig service som i huvudsak ger kommersiella aktörer fler ben att stå på kan vara kommunal medborgarinformation. Se figur.

För att främja utvecklingen på landsbygden behövs planer för både offentlig- och kommersiell service, service som är viktig för att skapa attraktiva boendemiljöer och nya möjligheter till jobb. Det är också helt avgörande att det finns en bra infrastruktur (varutransporter, vägar, bredband via fiber och mobil uppkoppling) på landsbygden för att servicen ska kunna fungera för både boende och företag.

Begrepp och definitioner

Begrepp kan ses som verktyg för att förstå verkligheten. Det finns flera olika sätt att använda begrepp på och det sätt som väljs har betydelse för hur sammanhang beskrivs. Här presenteras och förklaras kort några av de begrepp som används i denna plan.

När det gäller Förordning (2000:284) om stöd till kommersiell service gäller att stöd får lämnas i områden där servicen är gles. Stöd kan lämnas för att det i glesbygd och landsbygd ska kunna upprätthållas en försörjning med dagligvaror och drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden.

Glesbygd: stora sammanhängande områden med gles bebyggelse och långa avstånd till större orter, sysselsättning och service.

Landsbygd: områden med liknande förhållanden som i glesbygd men med kortare avstånd till större orter och service

Centralort: kommunens huvudort.

Tätort: en ort med minst 200 invånare i samlad bebyggelse med normalt högst 200 m mellan husen (SCB).

Serviceort: centralorten i kommunen med centrala samhällsfunktioner inom utbildning, vård och omsorg, fritid och kultur samt kommersiell service (kommunens huvudort).

Servicenod: den geografiska ort med omgivande landsbygd som utpekats av kommunen som särskild strategiskt viktig för tillgången till service. En servicenod erbjuder olika typer av service och som samordnas med utgångspunkt att stärka serviceutbudet för de som bor, verkar och besöker noden. Noden ska även fungera som en naturlig mötesplats.

Servicepunkt: Vid en servicepunkt ska kommunen ansvara för att förutsättningar skapas så att grundläggande kommersiell service finns tillgänglig och kan samordnas med viss offentlig service. Servicepunkten ska vara den naturliga mötesplatsen i byn.

Servicepunkter kan inrättas i bygdegårdar eller andra lokaler som är tillgängliga för allmänheten. De kan innehålla dator med uppkoppling, café, kontant-service, betaltjänster, samhällsinformation, datorer. På så sätt kan byns behov av samlingsplats tillgodoses även där det inte finns lanthandel.

Servicebuss: På en servicebuss kan medborgarna få hjälp med ärenden från Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Det kan vara att få hjälp med information om regler och lagar, lämna ansökningar och blanketter samt bli visade hur myndigheternas självbetjäningstjänster fungerar.

Tillgänglighet: Hur en servicefunktion kan anses tillgänglig kan variera utifrån människors behov och preferenser. Även om allt fler tjänster i samhället kan skötas via internet eller med andra moderna tekniska hjälpmedel så behövs dock fysisk tillgänglighet för att många tjänster ska kunna utföras. Därför avses begreppet tillgänglighet till servicefunktioner i denna plan som fysisk tillgänglighet, det vill säga avstånd med bil från bostad till en servicefunktion. (Källa: Tillväxtanalys, 2015:04).

Lägesbeskrivning

Vilhelmina är Sveriges tionde största kommun till ytan och omfattar ca 8500 km². I kommunen bor ca 6 750¹ (2018) personer och befolkningstätheten är ca 0,8 invånare per km². Kuriosa i sammanhanget är att Vilhelmina kommun är ca 2000 km² större än Stockholms län men enbart ca 2,5 % deras befolkning. Under de senaste 50 åren har befolkningstrenden minskat och även om inflyttningen till kommunen 2017 var större än utflyttningen var dödstaten högre än födelsetalen och inflyttningen kompensterade inte för detta utan befolkningstrenden minskade. Befolkningen koncentreras alltmer till vissa områden i kommunen vilket får till följd att redan glesast befolkade områden blir allt glesare. Allt färre arbetsföra ska försörja fler äldre som inte arbetar vilket gör att det blir svårare att upprätthålla nivån på samhällsservicen. Köptroheten i kommunens glesare områden minskar också då många dagpendlar in till tätorten, befolkningens ökade mobilitet och den ökade e-handeln gör att många köper sina varor utanför kommunen. Allt detta innebär givetvis stora utmaningar för att upprätthålla en god service i hela kommunen då det gäller såväl kommunal som kommersiell service på årsbasis.

I Vilhelmina har vi haft en byggboom under de senaste 10 åren och man beräknar idag att det finns ca 3700 fritidshus. Ökningen av fritidshus i fjälldalarna har medfört att säsongerna förlängs och att besöksantalet ökat markant. Utöver det så lockas många tillfälliga besökare till området för skidåkning, skoterkörning och vandring på fjället. Längs Vildmarksvägen färdades ca 25 000 fordon under sommaren och hösten 2018. Under högsäsong ökar befolkningen i fjälldalarna temporärt till omkring 20 000-25 000 personer vilket för med sig både möjligheter och utmaningar. Ett större kundunderlag skapar affärsmässiga möjligheter att upprätthålla och utveckla den kommersiella servicen även under lågsäsong samtidigt som det också ställer andra krav på sortiment, öppentider, extrapersonal etc. Näringsidkare såväl i fjälldalarna som inne i tätorten vittnar om att turismen är det som upprätthåller förutsättningarna för att kunna ge service till ortsbefolkningen. Köptroheten hos besökarna upplevs också som större än ortsbornas.

De förväntade effekterna av klimatförändringar är för Vilhelminas del mildare vintrar med kortare snösäsong, längre växtsäsong och mer extrem nederbörd. Kortare vintersäsonger på andra håll i Sverige och världen kan samtidigt öka kommunens attraktivitet som besöksmål. Inom kommunen finns redan idag flera företag inom besöksnäringen som hållbarhetsgranskat sin verksamhet för att kunna motsvara kundernas ökade efterfrågan på hållbara upplevelser. Besökarnas ökade medvetenhet kring klimatfrågor ställer även nya krav på service exempelvis i form av laddstolpar för elbilar och klimatneutrala transporter av livsmedel och varor.

Grundläggande kommersiell service är därmed en viktig planeringsfråga för kommunen av flera anledningar; för att upprätthålla service till våra medborgare trots en glesnande befolkning med allt högre medelålder, för att skapa förutsättningar för annat företagande i kommunen, för att öka förutsättningar för att det stora antal som idag har fritidshus i området ska välja att utöka tiden de vistas i vår kommun alternativt flytta hit och sist, men inte minst, för att tillhandahålla en god service för besökare. Samtidigt ska även servicen svara upp mot ökade krav på miljömässig hållbarhet.

En grön översiktsplan², Göp, beslutades av Kommunfullmäktige i december 2018 som bygger på flerkärnighet som en förutsättning för en hållbar utveckling. Kommunen har tre utpekade kärnområden,

¹ Den könsmässiga fördelningen är ca 3400 män och ca 3300 kvinnor (2018)

² <https://www.vilhelmina.se/bygga-bo-och-miljoe/oaversiktsplaner/groen-oaversiktsplan-vilhelmina-kommun/>

Vilhelmina tätort med omland, Kultsjödalen samt Voymådalen inom vilka Vilhelmina kommun vill bibehålla och öka såväl kommunal som kommersiell service. I Göp utpekade sju av kommunens orter, Vilhelmina, Malgovik, Nästansjö, Saxnäs, Klimpfjäll, Kittelfjäll och Dikanäs som sk servicenoder vilket innebär att service i första hand ska lokaliseras till dessa. I den lokala serviceplanen utpekade till största del samma orter. Undantag är Malgovik där det idag inte finns varken dagligvarubutik eller drivmedel samt Nästansjö som enbart har drivmedel. Däremot tillkommer Stalon och Lomsjökullen som utpekade servicepunkter.

Utöver det som utpekade i Göp och serviceprogrammet har kommunen även planer på att inrätta samlingsrum i Saxnäs och Kittelfjäll där det ska finnas möjligheter till att utföra tjänster via internet eller att tillfälligt arbeta från orten.

Kommunerna är viktiga aktörer för att uppnå en hållbar energianvändning i samhället och för att nå upp till den nationella viljeinriktningen om fossiloberoende fordonsflotta till 2030. För att minska fossilberoendet på vägarna, skapa förtroende för laddfordon och skapa god rörlighet i hela kommunen fastställde kommunfullmäktige 20171211 om en strategi för laddinfrastruktur, Strategi för laddinfrastruktur - 2030³. Målet för 2030 är att det aldrig ska vara längre än 80 km mellan laddplatserna.

Tillgänglighet - nuläge

Den kommunala servicen är idag framför allt koncentrerad till de servicenoder som utpekade i Göp. Framför allt i tre orter, Vilhelmina, Saxnäs och Dikanäs finns en mer omfattande service. Där finns exempelvis skola från förskoleverksamhet till högstadium, äldreomsorg och distriktssköterska samt olika typer av fritidsanläggningar.

Då det gäller tillgängligheten till kommersiell service för våra medborgare är den relativt god. 68 % har mindre än en mil till dagligvarubutik med fullsortiment. 66 % till serviceställe med posthantering och ungefär lika många till drivmedel. Tillgången till kontantuttag och betalningsförmedling är något sämre men samtidigt så har den digitala utvecklingen och möjligheterna till alternativa betalningsmedel ändrat villkoren drastiskt. Nedanstående tabell har sammanställts med information från Pipos; Tillväxtverkets verktyg för serviceanalys. Utgångspunkten för sammanställningen är de typer av kommersiell service som innefattas i den definition som satts på nationell nivå.

Servicetyp/utförare	Antal ställen	Avstånd/andel av befolkningen				
		< 10 km	10-20 km	20-30 km	30-40 km	> 40 km
Kontantuttag	4	59%	12%	13%	6%	10%
Betalningsförmedling	2	57%	12%	11%	5%	15%
Dagskassehantering	1	57%	15%	8%	5%	15%
Dagligvaror, Fullsortiment	9	68%	18%	10%	4%	1%
Dagligvaror, Ej fullsortiment	2	58%	11%	11%	5%	15%
Posttjänster	10	66%	15%	12%	6%	2%
Drivmedel	10	65%	15%	13%	5%	1%

³ För mer information, kontakta Vilhelmina Kommun kansli

Utmaningar och utvecklingsmöjligheter

En utgångspunkt i det arbete som görs i kommunen bör vara vetskapen om att det, enligt Tillväxtverket, är svårt att bedriva en butik med god lönsamhet om man har en omsättning under 10 miljoner kronor per år och att 40 % av de butiker i Sverige som beviljas statligt stöd kommer inte ens upp i 5 miljoner kronor i omsättning.

Ur medborgarperspektiv bör kommunens insatser syfta till att bibehålla den goda tillgängligheten till kommersiell service som finns idag. Det finns en utbredd oro bland företagen om försämrad service, exempelvis då det gäller pakets- och godshantering och insatser kommer även att bidra till att man stödjer andra näringars utveckling då den grundläggande servicen även är en förutsättning för att upprätthålla och utveckla annan verksamhet i glesbygd. För att åstadkomma detta bör de insatser som kommunen genomför möta de utmaningar som näringsidkarna står inför samt att stödja deras möjligheter att ta vara på de möjligheter som den växande besöksnäringen bidrar till på ett bra sätt. Kommunens insatser bör anpassas utifrån varje enskild näringsidkares behov så långt det är möjligt. Företagen skiljer sig åt, för vissa är dagligvaror och drivmedel den huvudsakliga verksamheten medan andra även har andra ben att stå på som turism och lokal produktion av livsmedel. Vissa äger sina fastigheter och drivmedelsanläggningar medan vissa hyr av kommunen.

En utmaning är hanteringen av dagskassor då servicen för detta har försämrats. Under en övergångsperiod finns det inte förutsättningar för butikerna att helt övergå till elektroniska betalmedel och kommunen bör bevaka utvecklingen både då det gäller bankerna och aktörer som Loomis.

För de näringsidkare som äger sina drivmedelsanläggningar kan det finnas dolda problem i form av miljöskulder. Det kan innebära svårigheter exempelvis i samband med ägarskifte. Det är en utmaning som behöver hanteras för att kunna upprätthålla service på lång sikt.

Tillstånd och tillsyn, såväl hantering som avgifter är en viktig fråga för de som driver dagligvarubutiker och drivmedelanläggningar då de omfattas av flera olika typer av tillstånds- och tillsynspliktiga verksamheter. Det är viktigt att kommunens service och bemötande av företagen är så smidig som möjligt.

I fjälldalarna ser man ett ökat behov av att kunna ladda elbilar och näringsidkarna i fjälldalarna anser att det är en utmaning att man inte kan tillhandahålla detta i nuläget. Det finns också en utbredd rädsla hos företag i besöksnäringen för att turister i framtiden ska välja bort Vilhelmina då bil idag är en förutsättning för att besökarna ska ta sig till och från området. Det finns en beslutad, kommunal strategi med utpekade platser för placering av laddstationer vilket kan underlätta för aktörer som vill investera i laddinfrastruktur. Det utgör en ny typ av kommersiell service som antingen kan komplettera utbudet hos befintliga företag eller ske genom satsningar som görs av helt nya aktörer. Den höga investeringskostnaden för laddstationer kombinerat med låga energipriser som gör att avkastningen blir låg är dock ett hinder som måste överbryggas.

Den ökade e-handeln medför att pakethantering ökar behovet av utrymme i butikerna och även att mer tid måste läggas på denna arbetsuppgift. Samtidigt är det också den ökade volymen en viktig pusselbit då det gäller att upprätthålla en god service även till företagen då det ökar förutsättningarna för kommersiella

transporter av gods. Samordning av pakettransporter skulle minska klimatpåverkan då det idag går många lastbilar som är halvtomma. Bristen på samordning ställer också krav på näringsidkarna kring att hantera olika system och leveranstider. En utvecklingsmöjlighet är därför att genomföra insatser för att öka samordningen.

Höga inköpspriser och ett snävt utbud av vad som är tillgängligt för butikerna att köpa in innebär utmaningar för näringsidkarna. Turistsäsongerna är för korta för att öka volymerna nämnvärt på årsbasis och därmed göra det möjligt att komma åt såväl lägre priser som bredare utbud. Höga inköpspriser medför att utpris till kund inte blir konkurrensmässiga samt att man på grund av sin litenhet inte får tillgång till ett brett sortiment från leverantören som kan motsvara kundernas efterfrågan. De toppar av besökare som uppstår vid påsk ökar inte intäkterna i motsvarande grad eftersom vinsten äts upp av kostnader för extrapersonal och svinn på grund av svårigheten att beräkna efterfrågan. Samtidigt är köptroheten hos besökarna stor. En utvecklingsmöjlighet och ett sätt att öka lönsamheten för de enskilda butikerna kan vara att tillhandahålla tjänsten matkassar som kan hämtas även efter att butiken har stängt. Då kan stugägare och andra besökare skicka sin beställning, betala i förväg och hämta när de kommer upp sent på kvällen eller efter att de varit ute på olika aktiviteter dagtid. Det ökar också känslan av bra service och kan även minska behovet av arbetskraft under högsäsong.

Ökad digitalisering är både en utmaning och en möjlighet. Idag finns lösningar på marknaden, koncept, som kan öka både lönsamhet och tillgänglighet av kommersiell service. Exempel på detta är obemannade matbutiker, butiker som har en kombination av bemannade och obemannade öppentider och olika typer av mobila shoppinglösningar. Utmaningen är att näringsidkarna ska ha kunskap och ekonomiska möjligheter att dra nytta av dessa.

Åtgärder

För att uppnå en god servicenivå i hela landet finns olika ekonomiska stöd till i första hand dagligvaru-butiker och bensinstationer i gles- och landsbygder. Stöd kan lämnas för att det i glesbygd och landsbygd skall kunna upprätthållas en försörjning med dagligvaror och drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden.

Kunskap om stöd

Region Västerbotten är huvudman för den regionala serviceplanen och handlägger driftsstöd och hemsändningsbidrag medan Länsstyrelsen i Västerbotten handlägger ansökningarna om investeringsstöd. Kommunen deltar vid utbildningstillfällen men kan även arrangera egna utbildningstillfällen tillsammans med regionala myndigheter för att säkerställa att kunskapen om det statliga stödet för kommersiell service för glesa områden är god i kommunen.

1. Det är viktigt att säkerställa att kommunen ombesörjer att den vägledning som finns på kommunens hemsida angående hur och var man söker stöd är uppdaterad och korrekt.
2. Viktigt att antagen kommersiell serviceplan med hemsändningsregler delges alla servicegivare i kommunen.

Ansvar för åtgärd Kommunstyrelsen via näringslivskontoret

Finansiering av åtgärd Rådgivande åtgärder ingår i näringslivskontorets löpande uppdrag

Handläggning och stöd för hemsändningsbidrag

Syftet med hemsändningsbidraget är att trygga varuförsörjningen i kommunens gles- och landsbygd. Bidraget gäller för livsmedelsbutiker på landsbygden, det vill säga utanför Vilhelmina tätort. Hemsändning gäller fast boende i glesbygd. Kommunen kan bidra ekonomiskt till hemsändning av dagligvaror och en policy för hur hemsändningsbidraget ska hanteras bifogas som bilaga.

Ansvar för åtgärd Kommunstyrelsen via näringslivskontoret

Finansiering av åtgärd Rådgivande åtgärder ingår i näringslivskontorets löpande uppdrag och i samarbete med Region Västerbotten

Digitala lösningar, nya affärsmodeller och nya servicelösningar

I syfte att öka förutsättningarna för ökad lönsamhet för de enskilda näringsidkarna bör kommunen bistå med information och inspiration för att hitta lösningar för effektivisering och ökad lönsamhet och se över möjligheterna att söka externa projektmedel.

Ansvar för åtgärd Kommunstyrelsen via näringslivskontoret

Finansiering av åtgärd Olika källor för extern finansiering

Varuförsörjning, transporter och minskad klimatpåverkan

Koncept, utbud och inköpspriser är det primära för näringsidkarna och kommunen bör hålla sig uppdaterad på de utmaningar butikerna har. Kommunen bör vara aktiv i att försöka påverka i grossisledet i samarbete med andra kommuner och regionala aktörer.

I syfte att uppnå en minskad klimatpåverkan och samtidigt både öka de långsiktiga förutsättningarna för att tillgodose både medborgarnas och näringsidkares behov av gods- och pakettransporter och att underlätta för näringsidkare som bedriver kommersiell service bör kommunen vara en aktiv aktör då det gäller att driva på samordningen av transporter. Kommunen bör även vara aktiv då det gäller att bevaka vad som händer kring alternativa drivmedel som exempelvis el och gas.

Ansvar för åtgärd Kommunstyrelsen via näringslivskontoret

Finansiering av åtgärd Näringslivskontoret i samarbete med andra funktioner inom förvaltningen, andra kommuner samt regionala och nationella aktörer.

Service och bemötande kring tillstånd och tillsyn

Kommunens service till näringsidkarna

Ansvar för åtgärd Kommunstyrelsen via näringslivskontoret

Finansiering av åtgärd Näringslivskontoret i samarbete med andra funktioner inom förvaltningen

Kommunens interna arbete

Att löpande kartlägga och inventera behov ger kommunen en bra utgångspunkt för att arbeta både förebyggande och innovativt för att säkerställa att servicen på landsbygden både utvecklas och säkerställs.

Åtgärd	Aktivitet	Ansvar för åtgärd	Finansiering
Revidering av översiktsplan	Vid revideringen av kommunens översiktsplan ska det ske så att serviceplan och översiktsplan synkroniseras då det gäller servicefrågorna	Planeringsfunktioner i samarbete med näringslivskontoret	Arbetet finansieras via Miljö & byggs ordinarie budget
Förenklad och förbättrad service till företagen då det gäller tillstånd oh tillsyn	Kommunen erbjuder en bra service till företagen	Näringslivskontoret i samarbete med andra funktioner inom förvaltningen	Arbetet finansieras via respektive enhets ordinarie budget
Administration av hemsändningsbidrag	Näringslivskontoret administrerar och marknadsför hemsändningsbidrag	Näringslivskontoret vid bedömning eventuellt i samarbete med socialförvaltningen	Arbetet finansieras via näringslivskontorets ordinarie budget
Påverkansarbete för varuförsörjning och samordning av varudistribution	Påverkansarbete gentemot grossistledet då det gäller koncept, utbud och priser. Utifrån uppkomna behov försöka påverka för ökad samordning av varudistributionen mellan de olika aktörerna (servicegivare, transportörer, kommunen)	Näringslivskontoret i samarbete med andra funktioner inom förvaltningen	Arbetet finansieras via näringslivskontorets ordinarie budget
Utveckla serviceorter och servicepunkter	Kommunen skall löpande följa upp förutsättningar för att bevara och utveckla den kommersiella servicen i landsbygdens finns på serviceorter och på de lokala servicepunkterna.	Näringslivskontoret i samarbete med andra funktioner inom förvaltningen	Arbetet finansieras via respektive enhets ordinarie budget
Dialog och samråd mellan kommunens förtroendevalda och tjänstemän och medborgare, föreningar och företag som är verksamma på landsbygden.	Kartlägga servicebehoven i landsbygden. Utvärdera verksamheter på berörda serviceorter och servicepunkter. Dialoger med lokala utvecklingsgrupper i landsbygdsområdena bör även det ske löpande och årligen ska servicegivare i kommunen bjudas in till kommunkontoret för dialog.	Näringslivskontoret i samarbete med andra funktioner inom förvaltningen samt kommunstyrelsen	Arbetet finansieras via respektive enhets ordinarie budget
Möta framtida behov av alternativa drivmedel	I samarbete med regionala aktörer bevaka utvecklingen då det gäller alternativa bränslen Kommunen ska marknadsföra sin plan för etablering av laddinfrastruktur och försöka påverka intressenter att investera	Näringslivskontoret i samarbete med andra funktioner inom förvaltningen samt kommunstyrelsen	Arbetet finansieras via respektive enhets ordinarie budget
Underhåll och renovering av fastigheter som hyrs av näringsidkare	Kommunens fastighetsbolag ska löpande underhålla och renovera de fastigheter som hyrs ut till kommersiell service	Vilhelmina Bostäder	Arbetet finansieras via Vilhelmina Bostäders ordinarie budget samt regionala

			projektmedel vid extraordinära insatser
--	--	--	---

Planering, genomförande och utvärdering

Ansvar och kostnader

Varje nämnd och utskott ansvarar att inom sitt ansvarsområde vidta åtgärder i planen och att budgetera för de kostnader som åtgärderna medför.

Årlig sammanfattning och redovisning

Kommunstyrelsen har ett samordningsansvar för att årligen följa upp och utvärdera genomförda åtgärder.

Revidering

Utvecklingsenheten ansvarar för att planen revideras varje mandatperiod.